GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŬ XLIX.

SĚ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţi.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisori nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 240. *Sâmbătă, 25 Octomvre (6 Noemvre.)* 1886.

Braşovŭ, 24 Octomvre 1886.

Din raporturile şi informaţiunile private, ce le primimŭ de-o bucată îndelungată de timpŭ dela amicii fóiei nóstre, vedemŭ cu multă părere de rĕu şi cu adêncă mâhnire, că în sînulŭ cărturarilorŭ poporului nostru neghina neînţelegerei, necum sĕ se stêrpéscă, cresce mereu în nisce proporţiunĭ înspăimêntătóre, ameninţândŭ a îneca tóte ródele dobêndite până acuma prin comuna conlucrare a fiilorŭ naţiunei nóstre zeloşĭ şi cu nobile sentimente.

Ar fi cea mai mare greşélă, când amŭ voĭ sĕ ascundemŭ cangrena de care este atacatŭ organismulŭ nostru naţionalŭ prin pasiunea de cértă, ce din nenorocire a cuprinsŭ ca unŭ spiritŭ necuratŭ inimile prea multora din sînulŭ nostru.

Colo într'unŭ ţinutŭ se cértă tinerii cu bĕtrânii, dincóce se cértă bĕtrânii, éră mai la vale tinerii între ei. In unele comune se cértă preotulŭ cu dascălulŭ, în altele preoţii între dênşii. Unŭ motivŭ întotdéuna se găsesce şi décă nu i se póte imputa vre-unuia nimicŭ alta, i se împută, că a fostŭ botezatŭ la biserica aceea şi nu la cealaltă.

Interesele şi ambiţiunile personale jócă în aceste casurĭ prea desŭ rolulŭ de căpeteniă. La interesulŭ comunŭ naţionalŭ, la românismŭ şi la datoria ce o are fie-care din noi de a lucra pentru întărirea şi apĕrarea lui, nicĭ că se mai gândescŭ. Cu o diabolică plăcere se combatŭ de multe orĭ unii pe alţii, fără altŭ motivŭ, decâtŭ că „de ce elŭ şi nu eu“, „cine e X séu Y ca sĕ vină sĕ pretindă dela noi ceea séu ceea, dóră suntemŭ şi noi aşa de cu minte ca elŭ“. Se întêmplă adeseorĭ, că şi pofta mârşavă de câştigŭ şi lăcomia de a trage totŭ jarulŭ la óla sa se vêră printre noi, causândŭ amărăciune şi stricăciune nespusă şi rumpêndŭ sfintele legăturĭ ale bunei înţelegerĭ dintre fraţii de acelaşĭ sânge.

Avemŭ pe biroulŭ nostru o mulţime de corespondenţe, carĭ ne atestéză esistenţa relelorŭ, de carĭ vorbimŭ. Ni se pare câteodată că amŭ ajunsŭ sĕ putemŭ esclama, că unde suntŭ doi Românĭ cu carte, acolo e şi cérta şi neînţelegerea între ei.

Când vorbimŭ de aceste neajunsurĭ ale vieţei nóstre sociale, avemŭ în vedere isvorulŭ pasiunilorŭ personale, din care resărescŭ. Unde iese la ivélă patima personală, acolo cérta este naînlăturabilă.

Alta este când neînţelegerea se nasce din causă că faţă cu scopurile comune naţionale unii séu alţii refusă cu totulŭ concursulŭ lorŭ, nu vorŭ sĕ se supună datoriei naţionale, ba póte trecŭ chiar în taběra contrarilorŭ causei comune şi atacă pe ascunsŭ séu pe faţă interesele nóstre naţionale.

In asemenĭ casurĭ este chiar o sfântă datoriă pentru fie-care Românŭ bine sêmţitorŭ sĕ demasce pe asemenĭ egoiştĭ uneltitorĭ şi sĕ-i tragă la rĕspundere înaintea obştei naţionale. Aicĭ nu mai póte fi vorbă de neînţelegere, ci numai de luptă pentru înlăturarea rĕului şi salvarea interesului comunŭ.

Dér. lucru tristŭ, cărturarii noştri de obiceiu sĕ cértă întrs dênşii numai pentru nimicurĭ.

Şi care este resultatulŭ?

Pe când se cértă X cu Y, pentru că unulŭ vrea sĕ fiă mai înţeleptŭ ca celălaltŭ, unulŭ invidiază pe celălaltŭ, stându'şĭ astfelŭ în cale şi împiedecându-se în orĭce lucrare pentru binele comunŭ naţionalŭ, adversarii némului românescŭ îşĭ facŭ trebile şi ocupă posiţiune după posiţiune din tĕrêmulŭ nostru.

Cea mai mare nenorocire cade pe capulŭ acelorŭ comune séu ţinuturĭ, unde preoţii înşişĭ, carĭ suntŭ chiămaţĭ a sfătui poporulŭ şi ai premerge cu esemple bune, se cértă ei între ei.

Nicĭ o armă, din câte le folosescŭ duşmanii causei românescĭ cu atâta dibăciă în contra nóstră, nu este aşa de veninósă, ca arma intrigelorŭ confesiunale.

Este o ruşine pentru véculŭ în care trăimŭ a mărturisi, că duşmanilorŭ noştri le succede încă prea de multe orĭ a ne desbina prin intriga confesională, paralisându-ne puterile în lupta naţională.

Amŭ puté sĕ citămŭ mulţime de comune unde se află câte doi séu şi maĭ mulţĭ preoţĭ maghiarĭ de diferite confesiunĭ: romano-catolicĭ, reformaţĭ, calvinĭ ş. a. dér, spre onórea naţiunei maghiare fiă ţisŭ, nu cunóscemŭ casŭ ca deosebirile religionare sĕ fi creatŭ între preoţii maghiarĭ scisiunĭ şi neînţelegerĭ, carĭ sĕ-i fi făcutŭ incapabilĭ de a lucra în unire pentru binele comunŭ naţionalŭ alŭ poporului lorŭ.

Noi Românii de aicĭ n'avemŭ atâtea confesiunĭ ca Maghiarii, suntemŭ legaţĭ prin ritulŭ nostru, prin caracterulŭ naţionalŭ alŭ celorŭ douĕ bisericĭ ale nóstre şi prin tradiţiunile nóstre religionare.

De ce dér în multe părţĭ nu se potŭ suferi între dênşii preoţii dela o biserică, cu preoţii dela cealaltă? De ce neînţelegerea dintre ei se străplântă şi pe terêmulŭ luptei comune pentru binele poporului? Ce au pĕcătuitŭ ţĕranii noştri dintr'o comună séu alta, ca din causă, că preoţii lorŭ privescŭ unii la alţii cu frunţile încreţite, ei sĕ n'ajungă a avé o scólă cum se cade, ba sĕ fiă în pericolŭ a li se impune susţinerea unei scóle maghiare. Ce-şĭ vorŭ gândi bieţii ómenĭ când vorŭ vedé că nicĭ dela Sibiiu, nicĭ dela Blaşiu nu le vine mântuire pentru scóla lorŭ românéscă şi că Ungurulŭ trebue sĕ viă şi sĕ le facă scólă?

Nu aşa au trăitŭ preoţii noştri mai de multŭ. Atuncĭ nu se ţinea unulŭ mai pre susŭ ca celălaltŭ, nu se certau între dênşii ca acum în multe locurĭ, ci îi lega legătura iubirei frăţescĭ şi pân' la o picătură de sânge se luptau umĕrŭ la umĕrŭ pentru drepturile naţionale. Preoţii românĭ cei bĕtrânĭ celebrau la olaltă la câte o înmormêntare, la câte unŭ maslu, séu mergeau împreună cu procesiunea la botezulŭ Domnului, la ispasŭ şi la Rusalii eşiau totŭ la olaltă şi nu esista nicĭ unŭ conflictŭ între ei din causa deosebirei de confesiune. Fiă-care îşĭ iubea confesiunea şi toţĭ împreună se iubeau ca Românĭ, ca fiii aceleiaşĭ naţiunĭ.

Şi acum? Unde amŭ ajunsŭ cu cultura, cu care ne lăudămŭ?

Sĕ ne rĕspundă ómenii drepţĭ şi nepreocupaţĭ décă certele şi neînţelegerile nenorocite ale timpului de faţă nu suntŭ nutrite mai multŭ chiar de cătră unii din aceia, carĭ în esercitarea misiunei lorŭ evangelice, arŭ trebui sĕ propage numai iubirea şi buna înţelegere între fraţii de acelaşĭ sânge, sĕ o propage mai alesŭ când e vorba de a apĕra poporulŭ de încălcările celorŭ ce tindŭ a-i răpi limba şi naţiunalitatea română, fără de care nu mai póte esista Metropoliă română nicĭ la Blaşiu, nicĭ la Sibiiu.

Dér ce se mai ţicemŭ, când trebue sĕ vedemŭ că în multe locurĭ nicĭ între preoţii aceleiaşĭ confesiunĭ nu esistă armoniă şi înţelegere? Ce se ţicemŭ, când trebue sĕ auţimŭ de multe orĭ că se cértă între dênşii, ca jidovii la têrgŭ?

Şi óre stau mai bine lucrurile între cărturarii noştri mirenĭ? Nicĭdecum. Şi în sînulŭ lorŭ întêlnimŭ prea adeseorĭ aceleaşĭ pasiunĭ personale aceleaşĭ porniri nenorocite.

Şi pentru ce atâta invidiă, cértă şi desbinare?

De obiceiu pentru lucrurĭ de nimica. Din nimicŭ se nasce cérta şi cu nimicŭ se alegŭ şi unii şi alţii.

Până când acésta paralisare a puterilorŭ nóstre? Óre sĕ nu fimŭ noi în stare, cu multa învĕţătură cu care ne lăudămŭ aţĭ, a înţelege. că certele şi desbinările ne sĕrăcescŭ şi ne ticăloşescŭ?

Pressa şi bugetulŭ Ungariei.

Bugetulŭ Ungariei forméză aţĭ evenimentulŭ ţilei. Espunerea ministrului de finance Szapary a produsŭ o penibilă împresiune nu numai în Ungaria, ci şi în Austria. Chiar foile guvernamentale ungurescĭ suntŭ nevoite sĕ mărturiséscă, că financele Ungariei au ajunsŭ în celŭ mai criticŭ stadiu şi că deficitulŭ ordinarŭ de 22 milióne va trece peste 36 de milióne.

„Pester Lloyd“, care e chematŭ sĕ tămâieze guvernulŭ tiszaistŭ în limba germană pentru străinĕtate, în faţa cifrelorŭ din espunerea de motive a bugetului, e neputinciosŭ a lăuda starea financiară şi scrie în numĕrulŭ sĕu dela 31 Octomvre:

In camera deputaţilorŭ domnea o atmosferă pâclósă când contele Szapary începŭ espunerile sale şi oratorulŭ se vedea, că e cuprinsŭ de simţĕmêntulŭ unei adêncĭ neplăcerĭ. Rareorĭ auţia aprobărĭ de pe băncile dreptei, ér stânga îlŭ întrerupea. Intréga cameră însĕ scia, că espunerea ministrului trebue sĕ însemneze nnŭ punctŭ de schimbare în financele Ungariei şi póte că în tótă administraţiunea ţĕrii... căcĭ *nimicŭ n'ar putea submina aşa de sigurŭ creditulŭ ţĕrii, decâtŭ décă amŭ rĕmânea în situaţiunea ce o descrie ministrulŭ* şi décă am întârţia unŭ momentŭ măcarŭ d'a recunósce şi d'a mărturisi pe faţă deplina ei seriositate şi d'a ne supune tuturorŭ consecinţelorŭ ei. O sumă de 41 milióne nu se póte acoperi din dările contribuabililorŭ. Pentru 5 milióne se vorŭ vinde moşii d'ale statului şi se va face şi unŭ împrumutŭ de 18 milióne. Starea economică a poporului e rea, politica internaţională încurcată, dările directe în regresŭ, prin urmare de tóte astea trebue sĕ ţinemŭ sémă.

Décă amŭ pricepută bine espunerea, ministrulŭ se ocupă cu idea d'a face o esenţială reducere în tótă administraţiunea. Veţĭ bine, tocmai espunerile ministrului trebue sĕ deştepte îndoiélă, că óre o astfelŭ de reducţiune, fiă făcută chiar în celŭ mai mare stilŭ, ar fi în stare sĕ umple golurile în financele statului. Ministrulŭ ţice că cheltuelile administraţiunei s'au măritŭ dela 1878 cu 15 milióne, care s'au adunatŭ prin sporirea dărilorŭ. Massa cetăţenilorŭ statului ungarŭ nu stă nicĭ decum strălucitŭ. Trebue sĕ se ia mĕsurĭ d'a se crea venituri noue statului. Se vorŭ spori dările de transportŭ, dér ne'ndoimŭ că stările de aţĭ permitŭ acésta. Se vorŭ spori dările pe timbre, de şi au crescutŭ până aţĭ destulŭ de robostŭ; acesta'i unŭ pasŭ mai departe în ominosulŭ sistemŭ d'a procura din justiţiă venite statnlui. *Tóte acestea şi alte economii dovedescŭ că amŭ vêrîtŭ mâna până în cele mai depărtate isvore, ca sĕ sanămŭ calamităţile nóstre financiare.* O parte din căile ferate vicinale nu se vorŭ mai administra de statŭ. Ultima mĕsură e sporirea venitelorŭ din impositulŭ de tutunŭ.

Cu tóte astea, ministrulŭ nu e mulţămitŭ cu aceste mĕsurĭ şi ţice, că décă nu se va reduce serviciulŭ administrativŭ, vorŭ fi necesare mĕsurĭ multŭ mai radicale care cu greu se vorŭ suporta. Asta ar fi o ameninţare, ca şi cum ministrulŭ ar voi sĕ apeleze la representanţii poporului, *Miseria financiară din ţĕră alteréză nu numai ordinea financelorŭ nóstre, ci atacă chiar rădĕcinile statului nostru, care atêrnă de independenţa nóstră financiară.*

„Neue Freie Presse“, care totdéuna a luatŭ în apĕrare guvernulŭ tiszaistŭ, e nevoită sĕ recunóscă şi sĕ critice aspru starea financiară a Ungariei, în numĕrulŭ sĕu dela 31 Octomvre. Se mră cum de bursa din Viena póte remunera o administraţiă atâtŭ de rea ca cea ungurésca, mărindu'i valorile. Deficitulŭ de 22 milióne cu împrumutulŭ de 18 milióne, cu acoperirea unorŭ cheltuelĭ de 10 milióne, cu acoperirea creditului suplimentarŭ anunţatŭ de 3 milióne,

are sĕ se urce la 60 milióne. Apoi continuă:

Are bursa óre causă de a se bucura, când o ţéră care şĭ-a câştigatŭ conducerea politică a monarchiei, îşĭ prădéză cele mai bune puterĭ ale ei, urcă veniturile, împovăréză în modŭ nesuferitŭ pe cetăţenii sĕi, şi cu tote aceste altŭ resultatŭ nu póte dovedi, decâtŭ o progresiune repede a datoriilorŭ, decâtŭ ameninţătórea crisă economică? Décă ar fi numai atâta. Sĕ se cetéscă numai expunerea oficială a preliminarului, şi se va convinge orĭ şi cine, că asigurările sĕrbătorescĭ ale guvernului nu dau cuvenita garanţiă pentru o reformă a politicei financiare, se va convinge orĭ şi cine, că drumulŭ, care a dusŭ la trecerea peste douĕdecĭ şi douĕ milióne, încă nu a fostŭ părăsitŭ.... Datele oficiale suntŭ o mărturisire, că preliminarulŭ acestui anŭ stă pe unŭ temeiu neadevĕratŭ, că deficitulŭ preliminarului e cu multŭ mai mare...

Sĕ plătesce ca sĕ cetéscă omulŭ unŭ bugetŭ ungurescŭ. Sĕ-lŭ vedemŭ p'acela, care s'a decisŭ în primăvéra anului curentŭ. Acesta e vestitulŭ capitalŭ alŭ datoriilorŭ de statŭ, care décă se socotescŭ şi prestaţiunile căilorŭ ferate de statŭ, şi ale celorŭ private garantate de statŭ, se suiă la o *sută optdecĭ de milióne.* Acéstă sumă îngrozitóre nu cuprinde însĕ tóte îndatoririle anuale. O numĕrare fugitivă arată, că in ascunsŭ se mai află datorii de diferite categorii încă ale celorŭ 18 resorturĭ, şi carĭ datorii afară de Ungaria cu greu vorŭ fi cunoscute. Motivarea acestorŭ datorii e câte odată de totŭ comică. Pentru vĕndarea în grabă a moşiilorŭ statului a contrasŭ ministerulŭ de finance o datoriă de scrisurĭ fonciare, pentru infiinţarea unui apăductŭ în folosinţa universităţii din Cluşiu érăşĭ se cere unŭ creditŭ anumitŭ, şi aşa se contractéză pe acéstă cale ascunsă milióne şi érăşĭ milióne... *Ministrulŭ de culte e mai alesŭ unŭ făcĕtorŭ pasionatŭ de datorii, şi numai în resortulŭ sĕu figuréză mai multŭ ca 12 soiurĭ de împrumuturĭ.* Totŭ aceea fisionomiă străină pórtă şi investiţiunile. Fiăcare carte ce se procură îşĭ are împărţirea în resortulŭ acesta; şi acésta nu e exagerare, ci adevĕrŭ limpede. Ingrădirea facultăţii de medicină, arangiarea unei grădinĭ pe lângă institutulŭ fisicalŭ, procurarea unorŭ microscópe, întregirea bibliotecei universităţii din Cluşiu, tóte acestea suntŭ vestitele investiţiunĭ, carĭ nu se alătură la deficilulŭ comunŭ căcĭ, vedĭ Dómne, sporescŭ averea naţională. Cu o astfelŭ de metodă de a expune bugetulŭ, tóte se potŭ dovedi, fiăcare se póte înşela, care nu are noroculŭ de a vedé afacerile cu ochii, tóte se potŭ dovedi, *chiar şi presupunerea absurdă, că contele Szapary e unŭ mare şi bunŭ ministru de finance.* Apoi în bugetulŭ espusŭ e o mare lipsă de sistemă, aşa încâtŭ cu greu se póte cineva orienta. Acoperirea cu érbă a unui micŭ locŭ, odată se induce sub pomposulŭ titlu: erogate transitorice, ér de altădată vedemŭ indusŭ acestŭ opŭ alŭ artei grădinăritului cu mare pompă ca investiţiune. Traista de scólă a băieţilorŭ conţine şi ea o sumă de astfelŭ de investiţiunĭ, şi e de miratŭ, cu ce puţinŭ calculŭ se guvernéză astădĭ lumea.

Dér bursa se veselesce într'unŭ momentŭ când însuşĭ parlamentulŭ ungarŭ e pĕtrunsŭ de seriositatea situaţiunei şi nu sĕ póte sustrage dea puternica impresiune ce a produs'o bugetulŭ. Cum are sĕ se stîrşéscă acésta? Contele Szapary e deja adĭ nevoitŭ se anunţe, că érăşĭ s'a trecutŭ peste preliminarŭ, şi trebue însuşĭ sĕ admită, că bugetările sale, profeţirile şi aşteptările sale suntŭ numai de o valóre fórte problematică. Ce sĕ ḑică omulŭ la acestea, că în Ungaria chiar acele venituri se preliminéză mai multŭ, pe care d. Dunaievski, care încă nu e unŭ pesimistŭ, le-a expusŭ în bugetulŭ sĕu prin sume mai micĭ? S'au întrecutŭ şi cele mai rele temerĭ, ce le aveau ómenii cu privire la preliminarŭ.

Intr'unŭ anŭ, când proprietarii de moşii au cele mai marĭ nedumeririĭ şi au sĕ lupte cu cele mai grele perplexităţĭ, aşteptă contele Szapáry unŭ venitŭ mai mare dela dările directe precum şi dela timbre şi competenţe. După o periodă de abia ḑece anĭ Ungaria se află în acelaşĭ periculŭ, din care a mântuit'o bĕtrânulŭ Ghyczy... Basa creditului se clătină. Deficitulŭ a crescutŭ grozavŭ, datoriile suntŭ deja apăsătóre, şi ar fi cea mai mare norocire pentru Ungaria, décă şĭ-ar găsi şi astădĭ omulŭ, care ar pune stavilă primejdiei, până nu e încă târḑiu. Astfelŭ nu mai merge. Numai nebunii potŭ sĕ creadă, că capitaluluŭ austriacŭ séu celŭ européncŭ va întinde Ungariei pe anŭ vre-o şésedecĭ de milióne.... Rĕulŭ pretinde o cură radicală şi numai atuncĭ póte dispăré, décă Ungaria va subordona acestui scopŭ supremŭ întréga sa direcţiune politică, administraţia sa şi viéţa sa publică. Avea-va óre d-lŭ Tisza, avea-va parlamentulŭ ungarŭ acea putere morală, ce o pretinde unŭ asemenea momentŭ? Ne tememŭ, că în Ungaria ómenii nu pĕtrundŭ îndestulŭ importanţa situaţiunii... Omenii se vorŭ acăţa de lucrurĭ exterióre. Contele Szapary afirmă, că elŭ nu va procede în anulŭ viitorŭ la dotaţiunea casselorŭ. De câteorĭ n'amŭ trebuitŭ noi sĕ auḑimŭ aceste promisiunĭ góle? Ministrulŭ de finanţe însuşĭ declară, că împrumutulŭ e inevitabilŭ. Ce are a face, décă se va contracta cu vre-o câte-va lunĭ mai curêndŭ séu mai târḑiu? Monarchia stă în faţa unei trebuinţe de creditŭ de nouĕḑecĭ de milióne, şi noi admirămŭ curagiulŭ, cu care întêmpină bursa unŭ asemenea faptŭ, indolenţa cu care apreţiază nouĕle trecerĭ peste bugetulŭ ungurescŭ şi mărimea deficitului... Suma necesară însĕ, care nu se acopere din dărĭ, ci din înmulţirea datoriilorŭ, se va urca la aprópe *şése-ḑecĭ de milióne.* Acéstă încurcătură s'a ivitŭ în timpŭ de pace, fără nicĭ unŭ evenimentŭ extraordinarŭ.... Sĕ ne închipuimŭ, că până la finea anului viitorŭ nu se va schimba în Ungaria nicĭ măcarŭ unŭ firŭ de pĕrŭ. Care va fi consecinţa? Chiar sĕ nu se învoéscă împrumutulŭ cassei, deficitulŭ încă totŭ va face patruḑecĭ de milióne şi totŭ aşa va merge mai departe, până cândŭ în Ungaria va învinge părerea, că splendórea politică se întunecă, décă sdruncinarea financiară devine periculósă pentru independenţă.... Mai e încă posibilă o schimbare, dér ajutorulŭ atêrnă de prevederea miniştrilorŭ ungurĭ, că unŭ programŭ financiarŭ ce n'are altŭ razimŭ decâtŭ posibilitatea unui împrumutŭ, are sĕ fiă urmatŭ de cele mai periculóse consecinţe.

Austro-Ungaria şi România.

„Economia Naţională" din Bucurescĭ ce apare, după cum se scie, sub direcţiunea directă a d-lui Aurelianŭ, despre care se ḑice, că va fi numitŭ ministru de comerţŭ, scrie:

Ceea ce caracterisézā în generalŭ articulele din »Pester Lloyd" este de a arunca asupra României tótă rĕspunderea pentru neajunsulŭ şi perderile ocasionate de lupta vamală iscată între cele douĕ ţĕrĭ vecine. Credemŭ că faptele petrecute cu ocasiunea negociaţiunilorŭ dintre România şi Austro-Ungaria pentru încheierea unui tractatŭ de comerciu vorŭ fi convinsŭ şi pe cei dela Pesta, că neînţelegerea dintre cele douĕ ţĕrĭ vecine a provenitŭ din pré marile pretensiunĭ ale delegaţilorŭ austro ungarĭ. Şi cine se mai îndoesce despre acésta nu are decâtŭ sĕ recetéscă documentele publicate în Cartea Verde a guvernului românŭ. Cu tóte acestea pressa oficiósă dela Pesta nu încetéză cu învinuirile la adresa României.

Amŭ declaratŭ şi declarămŭ, că guvernulŭ românŭ a fostŭ însuflatŭ de cea mai mare dorinţă pentru a ajunge la o înţelegere cu monarchia vecină; că elŭ nu şĭ-a făcutŭ ilusiune asupra resultatelorŭ păgubitóre ce va aduce ruptura dintre noi şi austro-ungarĭ. Noi nu ne-amŭ fălitŭ că amŭ ruptŭ negociaţiunile începute; din contră, ne-a părutŭ rĕu, că n'a fostŭ putinţă a ne înţelege.

Tóte suntŭ de prisosŭ pentru cei dela Pesta; ei urméză a ne adresa imputărĭ si, ceea ce este culmea neadevĕrului, presupunŭ că ne căimŭ şi amŭ începutŭ a ne pocăi de greşelele nóstre.

Cetitorii nostri îşĭ aducŭ aminte. că de abia se începuseră negociaţiunile la Bucurescĭ şi guvernulŭ austro-ungarŭ luase deja dispositiunĭ pentru denunţarea convenţiunilorŭ tarifare încheiate între direcţiunea căilorŭ ferate române şi administraţiunile căilorŭ ferate austro-ungare. In acelaşĭ timpŭ se lucrase pe lângă societatea de navigaţiune pe Dunăre ca sĕ facă tóte greutăţile posibile pentru transportarea productelorŭ române. Cu alte cuvinte guvernulŭ austro-ungarŭ luase mĕsurĭ pentru a întrebuinţa mijlocele de transportŭ ca o armă de luptă vamală contra nóstră. Noi amŭ statŭ liniştiţĭ; amŭ lăsatŭ pe vecinĭ nu numai sĕ ne ameninţe, dér chiar sĕ-şĭ pună în lucrare planulŭ de bătae. Ĕră naturalŭ însĕ ca în acelaşĭ, timpŭ sĕ căutămŭ a îndrepta productele nóstre în alte direcţiunĭ pentru a ajunge la destinaţiune. Douĕ mijlóce nu era deschise: calea de apă şi transportulŭ pe căile ferate rusescĭ pentru a ajunge în Germania. Nu sciu ce va fi lucratŭ guvernulŭ românŭ pentru acestŭ sfârşitŭ; se vede însĕ că a lucratŭ bine, de óre ce ne pomenimŭ, că de odată guvernulŭ austro-ungarŭ ia dispositiunĭ pentru a revoca denunţarea tuturorŭ tarifelorŭ unioniste române; cu alte cuvinte revine asupra decisiunei de a ne face imposibilŭ transportulŭ pe căile ferate ale monarchiei.

„Pester Lloyd" se folosesce de acéstă ocasiune şi aşterne cu îngâmfare în colónele sale, că prin acéstă mĕsură Austro-Ungaria a făcutŭ o mare concesiune României, mai mare decâtŭ tóte, de órece prin denunţarea convenţiunilorŭ de căi ferate, noi nu mai putemŭ trimite mărfurĭ în Germania prin Austro-Ungaria. Uită, sĕ vede, „Pester Lloyd", că noi nu esportămŭ, din nenorocire mai nimicŭ pentru Germania, că în anulŭ 1884 de abia amŭ pututŭ desface producte române în acea ţĕră pentru 800 mii lei; că în 1885 de abia amŭ trecutŭ pentru 2 milióne. Este adevĕratŭ, că denunţarea convenţiunilorŭ ar fi contrariatŭ espediarea mărfurilorŭ germane spre România; şi décă astădĭ Austro-Ungaria a revocatŭ mĕsura ce luase, apoi printr'acésta a făcutŭ concesiunĭ Germaniei, ér nu României. Negreşitŭ că şi pentru comerciulŭ nostru revocarea mĕsurei va aduce óre care înlesnire; însĕ nu putemŭ admite, că printr'acésta ni s'a făcutŭ o mare concesiune. Décă concesiune este, apoi ea s'a făcutŭ în primulŭ locŭ interesĕlorŭ căilorŭ ferate austro-ungare şi alŭ doilea intereselorŭ germane.

Şi dintr'acéstă închipuită concesiune făcută României. lui „Pester Lloyd" îi place a deduce că acésta póte să fiă resultatulŭ conferinţelorŭ urmate în luna trecută intre d. ministru Sturza şi miniştrii monarchiei vecine. Noi nu scimŭ ce vorŭ fi convorbitŭ miniştrii; ceea ce scimŭ este, că nu ni s'a făcutŭ concésiune atâtŭ de mare pentru ca oficiosulŭ dela Pesta sĕ facă atâta casŭ din acesta.

Ca urmare ḑiarulŭ din Pesta spune, că România a începutŭ sĕ simţă consecinţele rĕsboiului vamalŭ; că nu are unde sĕ-şĭ vindă grânele, deşi recolta din anulŭ acesta este mediocră; că n'a reuşitŭ în comerciulŭ de vite spre Apusŭ; şi ca conclusiune adaoge: *România sufere mai multŭ decâtŭ noi din causa situaţiunei actuale.* Acelaşĭ cântecŭ: România se ruinéză pentru că i s'a închisŭ graniţa austro-ungară; România nu este în stare sĕ-şĭ creeze o industriă; decĭ, România sĕ renunţe la pretenţiile sale şi sĕ priméscă propunerile Austro-Ungariei.

Nu este esactŭ, că suferimŭ mai multŭ decâtŭ vecinii noştri; că resimţimŭ perderĭ, acésta este naturalŭ pentru o epocă de transiţiune; dér că nu ne putemŭ desface grânele, cifrele mişcărei porturilorŭ nóstre desmintŭ acéstă aserţiune. Incâtŭ despre vite, ne mirămŭ că cei dela Pesta mai atingŭ acéstă cestiune, ei carĭ ne închiseră graniţele chiarŭ în timpulŭ când convenţiunea era în vigóre.

N'au pretinsŭ Românii că ei vorŭ puté întemeia o industriă naţională în câteva ḑile; ei însĕ au susţinutŭ şi vorŭ susţiné, că România trebue sĕ-şĭ prepare şi alte industrii pe lângă cele esistente, şi peste acésta trebue sĕ aibă o politică economică protectóre.

Nu este esactŭ, după cum însémnă „Pester Lloid", că Romaniei îi lipsesce activitatea industrială, capitalurile şi cultura, factorii necesarĭ pentru a crea industria. Avemŭ totŭ ce ne trebue, pentru a ne întemeia o industriă potrivitŭ cu împrejurările în care ne aflămŭ. Noi nu aspriămŭ a înfiinţa de o dată o industriă ca aceea a ţĕrilorŭ înaintate; ne cunóscemŭ prea multŭ ţĕra pentru a susţiné asemenea absurditate. Susţinemŭ însĕ, că nu suntemŭ mai pre josŭ de câtŭ alţii pentru a avea o industriă ca cea esistentă în Transilvania şi unele părţi ale Ungariei. De aceea nicĭ n'am cerutŭ şi nu ceremŭ protecţiunea de câtŭ pentru acele fabricaţiunĭ ce se potŭ intemeia în România; pentru restŭ tarifulŭ nostru este dintre cele liberale.

Terminândŭ, „Econ. naţ." ḑice: Pe câtŭ timpŭ cei din Austro-Ungaria vorŭ persista în pretenţiunile lorŭ pe carĭ au provocatŭ ruperea negociărilorŭ, *îi putemŭ încredinţa, că nu se vorŭ afla guvernŭ şi cameră, care sĕ pótă încheia vre-o convenţiune comercială cu monarchia vecină.*

Reuniunea femeilorŭ române din comitatulŭ Huniadórei.

(Urmare şi fine.)

După acestŭ frumosŭ discursŭ, conferinţa, ca electrisată a trecutŭ la desbaterea statutelorŭ lucrate de comisiunea alésă la 8 Septemvre şi trecêndŭ din paragrafŭ în paragrafŭ şi discutândŭ cu viu interesŭ punctele mai esenţialĭ, le-au primitŭ cu puţine modificărĭ, aşa precum au fostŭ elaborate.

Primindu-se şi respective statorindu-se statutele, s'au începutŭ înscrierile membrilorŭ pe basa statutelorŭ deja primite. Resultatulŭ inscrierei — după cum am aflatŭ, — este că s'au însinuatŭ 16 membre fundatóre cu taxa de 10 fl. odată pentru totdéuna, 17 membri ordinarĭ cu taxa anuală de 1 fl. şi respective 5 fl. odată pentru totdéuna şi 18 membri ajutătorĭ cu o taxă de celŭ puţinŭ 50 cr. pe anŭ.

Din taxele solvite au intratŭ la 250 fl. Până se făceau însinuările şi conscrierile, o comisiune compuse o listă a comitetului ce avea sĕ se aleagă.

După redeschiderea şedinţei, conferinţa, între viue urărĭ de „sĕ trăiéscă", a alesŭ cu aclamaţiune:

1. Preşedintă pe d na *Ana Petco,* n. Şiandorŭ. 2. Vice preşed. pe d-na *Lucreţia Olariu*, n. Costa. 3. Cassară pe d-na *Elena H. Longinŭ*, n. Popŭ. 4. Controloră pe d-şóra *Vilma Moldovanŭ* din Deva.

Membre ordinare în comitetŭ: 5. d-na *Catarina Drăghiciu,* n. Moldovanŭ. 6. D-na *Catarina Olariu,* n. Orbonaşiu. 7. D-ra *Maria Nicóră,* n. Munténu. 8. D-na *Elena Simionaşŭ,* n. Şiuluţŭ, din Deva. 9. D-na *Victoria Erdélyi*, n. Bordoşi. 10. D-na *Maria Popŭ*, n. Câzanŭ, din Orăştiă. 11. D-na *Maria Raţiu*, n. Todoşianu. 12. D-na *Aurelia Bontescu*, n. Bariţiu din Haţegŭ. 13. D-na *Ana Truţia*, n. Bonciu din Baia de Crişiu. 14. D-na *Aurelia Demianŭ,* n. Romanu din Bradŭ. 15. D-na *Maria Crainicŭ,* din Dobra. 16. D-na *Elena Tulea,* n. Şiocanderu din Huniădóra. 17. D-na *Maria Păcuraru.*

18. D-na *Lucreția Borha*, n. Rațiu din Iliam. 19. D-na *Laura Radicu*, din Petroșienĭ.

Membre suplente în comitetŭ: 20. D-na *Maria Herbai*, n. Șiocanderu. 21. D-șóra *Letiția Papiu*, 22. D-șóra *Olivia Petco*, din Deva.

Secretarĭ: 1. D-lŭ *Petru Drăghiciu*, jun. 2. D-lŭ *Augustinŭ Nicóră*.

Archivarŭ: 1. D-lŭ *Iuliu Herbaiu*. 2. D-nulŭ *Alexandru L. Hosszu*.

Bărbațĭ de încredere: 1. D-nulŭ *Ioane Papiu*, 2. D-nulŭ Dr. *Lazarŭ Petco*. 3. D-nulŭ *Iuonŭ Simionașŭ*. 4. D-lŭ *Alesiu Olariu*. 5 D-nulŭ *F. Hosszu Longinŭ*. 6 D-nulŭ Dr. *Iuonŭ Mihu*.

După alegerea comitetului, d-lŭ Ioane Papiu binecuvêntândŭ resultatulŭ conferinței mulțumesce inițiatorielorŭ și face propunere, ca sĕ li se voteze mulțumită protocolară.

Așa s'a înauguratŭ *„Reuniunea femeilorŭ române din comitatulŭ Huniădóra“*.

Dée cerulŭ, ca sĕ fiă într'unŭ ceasŭ bunŭ!

Române din comitatulŭ Huniadórei! Grăbițĭ sub mândrulŭ stindardŭ alŭ nouei reuniunĭ și faceți ca scopulŭ ei sĕ se pótă ajunge câtŭ mai curêndŭ!

Așa sĕ fiă!

Corespondentulŭ.

SCIRILE ȚILEI.

Unŭ *nou soiu de funcționarĭ* e prevĕdutŭ pentru anulŭ viitorŭ în bugetulŭ ministerului de interne. Suntŭ *secretarii fișpanilorŭ* împărțițĭ în trei classe: cei de cl. I cu léfă anuală de 1000 fl. și banĭ de cvartirŭ 300 fl., cei de cl. II 900 fl. și 300 fl.; cei de cl. III 600 fl. și 200 fl. — Pe cine va fi avêndŭ sĕ mai pricopséscă d-lŭ Tisza în contulŭ contribuabililorŭ?

—x—

In afacerile privitóre la *alegerile de deputațĭ* au sositŭ la Curia din Pesta 276 reclamațiunĭ.

—x—

Citimŭ în »România Liberă«: Ziarulŭ »Figaro“ din Parisŭ dice, că *pentru Tronulŭ bulgarŭ este candidatŭ alŭ doilea fiu alŭ principelui Cuza.* Acéstă candidatură s'ar fi lansatŭ la Franzensbad cu ocasiunea căsĕtoriei fiicei d-lui de Giers cu d. „Rosetti Solescu.“

—x—

Archiducele Carolŭ Salvatorŭ a inventatŭ unŭ nou sistemŭ de pușcă repetitóre.

—x—

Procesulŭ criminalŭ intentatŭ la tribunalulŭ din *Sucéva* în contra proprietariului *Luca Creangă din România* s'a sistatŭ la ordinulŭ pré înaltŭ alŭ M. S. Impĕratului și inculpatulŭ s'a eliberată, scrie „Revista Politică“. Procesulŭ se pricinuise din causa unei certe de teritoriu.

—x—

Fabrica de tutunŭ din *Timișóra* a arsŭ. Pagubele se urcă la milióne.

—x—

Din *Viena* se telegrafiază, că unŭ adunătorŭ de cârpe, căzêndŭ bolnavŭ Duminecă, a muritŭ după câteva ore de suferință. Bóla sa presentândŭ simptomele colerei, s'a procedatŭ la o autopsiă din care s'a constatatŭ că a *muritŭ de colera asiatică.*

—x—

In fabrica de dinamită din *Pojunŭ* s'a întêmplatŭ o esplosiune. Șépte ómenĭ au fostŭ rănițĭ de mórte, dintre carĭ unulŭ a și muritŭ; nu e speranță că ceilalțĭ vorŭ scăpa. Edificiulŭ încă a suferitŭ pagube.

— x—

Căpitanulŭ cl. I Pantelimonŭ *Lucuța* dela regimentulŭ de infanteriă 5 a trecutŭ în pensiune stabilindu-se în Sibiiu.

—x—

In *Viena* a arsŭ unŭ magazinŭ alŭ societățiĭ de navigațiune pe Dunăre. In magazinŭ se aflau vr'o 32,000 de sacĭ cu făină și fructe.

—x—

Regele *României* a primitŭ din partea Regelui Saxoniei o scrisóre, prin care îi notifică căsĕtoria nepotei sale principesei Maria Iosepha, fiica fratelui sĕu, a principelui George, cu archiducele Otto de Austria.

—x—

In comuna *Alibunarŭ* din comitatulŭ *Torontalŭ*, servitorulŭ scólei sêrbescĭ de acolo Sava Miatov ajunse în cértă cu sócră-sa Kida Dadicĭ. Sócra mâniată luà revolverulŭ din părete și împușcà pe ginere-sĕu, care după câteva minute murì. Sócra ucigașe fŭ arestată.

—x—

Afacerea dela academia agricolă din *Altenburg* s'a aplanatŭ, cum se dice în avantagiulŭ studențilorŭ, prin procederea cu tactŭ a directorului.

—x—

Scóla din Târlungenĭ s'a închisŭ din causa tusei măgărescĭ ce bântue acolo.

—x—

In sĕptĕmâna acésta *au plecatŭ* din *Iași 80 de Evrei* ducêndu-se la *America.*

APELŬ,

cătră onorații alegĕtorĭ din fostulŭ comitatŭ al Severinului.

A sositŭ timpulŭ, ca sĕ ésĕ din representanța comitatensă aceĭ representanțĭ, carĭ suntŭ aleșĭ de 6 anĭ și aceia, carĭ au fostŭ aleșĭ numai până în anulŭ curgĕtorŭ.

Numĕrulŭ acestora este jumĕtate din numĕrulŭ representanțilorŭ aleșĭ.

In locul acestora se vorŭ alege alțĭ representanțĭ și anume: *Lunĭ, Marțĭ și Mercurĭ în 8, 9. și 10 Noemv. căl. nou (27, 28 și 29 Octomvre căl. veechiu) a. c.*

Alegerile se ținŭ totŭ în locurile de mai nainte adecă:

In Caransebeșŭ, unde se alegŭ 3 repres.; Ruskberg, se alegŭ 2 repres.; Ferdinandsberg, 4. repres.; Caransebeșulŭ nou, 5. repres,; Cârpa, 2. repres.; Slatina, 4. repres ; Terogova, 2. repres.; Mehadica, 4. repres.; Cornea 4. repres.; Prigorŭ, 4. repres.: Bozoviciu, 4. repres.; Dalboșețĭ, 4 repres.; Mehadia, 4. repres.; Orșova, 2. repres.; și Bersasca, unde se alegŭ 2 representanțĭ.

Ordinea în care se ținŭ alegerile este următórea:

I. Lunĭ în 8 Noemvre căl. nou (27 Octomvre căl. vechiu) în: Ruskberg, Cârpa, Slatina, Teregova, Bozoviciu Orșova

II. Marțĭ în 9 Noemvre căl. nou (28 Octomvre căl. vechiu) în: Caransebeșŭ, Caransebeșulŭ nou, Cornia și Prigorŭ.

III. Mercurĭ în 10 Noemvre căl. nou (29 Octomvre căl, vechiu) în: Ferdinandsberg, Mehadia, Berzasca, Dalboșeștĭ și Mehadica.

Alesŭ póte fi totŭ alegĕtorulŭ, care nu cade sub escepțiile §-lui 23 alŭ art. d. l. XXI din 1886.

Aceia, carĭ esŭ acuma din representanță, potŭ fi realeșĭ.

In congregația comitatensă ținută în 27 Octomvre căl. nou a. c. s'a hotăritŭ, ca primăriile comunale și notariatele cercuale sĕ fiă îndatorate a lăsa pe fiăcare alegĕtorŭ sĕ vadă lista alegĕtorilorŭ și sĕ-și pótă decopia din ea toțĭ alegĕtorii din comună.

In înțelesulŭ legii fiecare alegĕtorŭ este liberŭ de a alege de representanțĭ pe aceia, pe carĭ îi vrea dênsulŭ după cugetulŭ curatŭ alŭ sĕu, și nimenui nu-i este ertatŭ de a sili, séu de a amenința pe cineva, ca sĕ alégă pe altulŭ, decâtŭ pe celŭ ce îlŭ vrea alegĕtorulŭ.

Pe temeiulŭ acesta noi facemŭ apelŭ cătră D-vóstră alegĕtorilorŭ, ca sĕ alegețĭ bărbațĭ de aceia, pe carĭ îi cunósceți de bărbațĭ cu pricepere, de omenia și cu inimă bună cătră poporŭ; bărbațĭ, carĭ îi cunósceți că s'au luptatŭ și până acuma pentru binele poporului; bărbațĭ, carĭ nu atêrnă dela nimenea și nu se temŭ a apĕra totdéuna interesele D-vóstre.

Mai departe, noi dorimŭ ca D-vóstră sĕ alegețĭ representanțĭ de aceia, carĭ suntŭ în stare materială mai bună, ca sĕ pótă merge la Logoj în reședința comitatului pe spesele lorŭ, de câte orĭ se ținŭ congregațiunĭ comitatense

Făcêndŭ D-vóstră astfelŭ nu vătămațĭ pe nimenĭ, ci vĕ folosițĭ numai de drepturile D-vóstre *garantate tuturorŭ cetățenilorŭ prin legile țĕrii, care suntŭ sancționate de Maiestatea Sa.*

Apoi este dreptŭ, că D-vóstră, carĭ mai cu sémă purtațĭ sarcinile statului, plătindŭ dare dândŭ ostașĭ făcêndŭ drumurĭ ș. a. sĕ vĕ bucurațĭ celŭ puținŭ de aceste binefacerĭ, neconturbațĭ și neîmpedecațĭ de nimenea, cu atâtŭ mai puținŭ de diregĕtorĭ, a cărorŭ datorință este a apĕra dér nu a zădărnici drepturile cetățenilorŭ.

In fine, precum a ți doveditŭ până acuma la ióte alegerile, că vĕ cunósceți interesele D-vóstre, că aveți inimă pentru binele comunŭ; că vĕ cnnósceți și vĕ prețuitĭ bărbații, carĭ s'au luptatŭ și se luptă pentru binele poporului nostru; dovediți și acuma, că n'ați scăzutŭ în virtuțile cetățenescĭ, că nu sunteți mai slabĭ decâtŭ mai nainte. D-vóstră, carĭ a-ți apĕratŭ tronulŭ și patria pe tóte câmpurile de bătăliă, apĕrați-vĕ acuma dreptulŭ D-vóstre l Mergețĭ cu *toții* la alegere în bună înțelegere, în pace și în linisce.

Mergețĭ și vĕ alegețĭ de representanțĭ bărbațĭ de aceia, pe carĭ vi-i spune cugetulŭ D-vóstre celŭ curatŭ, și Dumnedeulŭ străbunilorŭ nostri ne va ajuta!

Caransebeșŭ, în 31/19 Octomvre 1886.

Comitetulŭ centralŭ electoralŭ.

Traianŭ Doda, presĕdinte. *Iuonŭ Ionașiu*, notarŭ.

Din comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca, 28 Octomvre 1886.

(*O ceremoniă religiósă*). E vorba de sânțirea unei crucĭ, unŭ lucru prea comunŭ și cu tóte acestea de rară eventualitate, pentrucă e vorba de o veseliă a poporului și încă.... o veseliă în comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca.

Epoca de rĕstrișe, în care se află locuitorii acestui comitatŭ, a ajunsŭ a fi eternisată prin gravărĭ pe crucĭ și monumente publice. Așa de esemplu călĕtorulŭ va afla în acestŭ comitatŭ, la marginea drumului de țĕră ce trece prin comuna Dergea, o frumósă cruce monumentală, pe care se află gravatŭ între altele următorulŭ versŭ:

»Auxilium Christi,
Venit ad nos tempore tristi“.

Cine cunósce împregiurările timpului sub care gemŭ bieții locuitorĭ din comitatulŭ acesta, de sigurŭ va fi viu mișcatŭ de însemnătatea simbolică a versului de mai susŭ, căcĭ întru adevĕrŭ, dela vlădică pân' la opincă își înalță privirea lorŭ spre cerŭ, strigândŭ dupĕ ajutorŭ, căcĭ dela domnii pămêntului nu mai e nădejde.

Insĕ, décă Tisza a datŭ pe bietulŭ poporŭ din acestŭ comitatŭ pe mânile lui Banffy, ca sĕ'și bată jocŭ de elŭ, Dumnedeu nu și-a uitatŭ de poporulŭ românescŭ, căruia i-au rĕmasŭ neclintite pietatea și credința în Dumnedeu.

Câtŭ de desvoltate suntŭ aceste sânte însușirĭ în inima poporului românescŭ și câtŭ de iubitorŭ este elŭ de viața socială și frățéscă, nĭ-a dovedit'o în timpulŭ mai de curêndŭ poporulŭ românŭ din comuna Dergia, care deși se află în cele mai nefavorabile condițiunĭ de traiu, după ce mai cu sémă și recolta câmpului i-a fostŭ în anulŭ acesta cu desĕvîrșire nimicită prin o ghiață vehementă, totuși la îndemnulŭ triumfului moralŭ ce l'au seceratŭ confrații lorŭ Românĭ din învecinata comună Checichehata prin edificarea și ceremonia sânțirei nouei lorŭ biserici, s'au apucatŭ și ei a'și contribuí dinariulŭ lorŭ și a se pregăti pentru arangiarea unei asemenĭ festivitățĭ bisericescĭ, folosindu-se de ocasiunea sânțirei crucei mai susŭ amintite.

Dér mai era ceva,ce îndemnase pe poporulŭ românŭ din Dergea la arangiarea acestei festivitățĭ creștinescĭ, și adecă dorulŭ de a face prin acésta o plăcere iubitului sĕu protopopŭ, Ioanŭ Hățĕganŭ. Increderea și nemărginita iubire de care se bucură omulŭ acesta înaintea poporului sĕu subalternŭ e nespusŭ de mare. Și sĕ nu crédă cineva, că este așa ușorŭ a-ți câștiga increderea și inima poporului nostru, căruia din causa suferințelorŭ venite asupra'i din partea ómenilorŭ stăpânirii cu greu îi poți câstiga increderea, décă te vede în nădragĭ. Elŭ e sătulŭ de nădrăgarii d-lui Tisza, și n'ar dori sĕ fiă amăgitŭ și de ai sĕi. Mărturiséscă-o acésta mai vîrtosŭ tinerii preoțĭ, carĭ la începutulŭ activității lorŭ preoțescĭ, nu numai că nu se bucură de sprijinulŭ fiilorŭ lorŭ sufletescĭ, dér nu arareorĭ sĕ plângŭ chiar de persecuțiunĭ. E scumpă iubirea poporului românescŭ, dér décă o-ai câștigatŭ odată poți sĕ fii încredințatŭ de ea și la bine și la rĕu până în eternŭ. Cine vrea déră sĕ se bucure de iubirea poporului românescŭ mai ântêi de tóte are sĕ probeze prin fapte că'i este binevoitorŭ.

D-lŭ protopopŭ Hățeganŭ are fericirea d'a se bucura de încrederea și iubirea poporenilorŭ sĕi fiindcă le merită. Protopopiatulŭ Dergei era unŭ tractŭ puținŭ orânduitŭ și fórte defectuosŭ; astădĭ însĕ, de când a venitŭ la cârmă d-lŭ Hățeganŭ, unŭ tractŭ așa disciplinatŭ și bine pusŭ la cale deu rarŭ mai poțĭ afla.

Din cele dise putemŭ lesne înțelege, pentru ce poporŭ numĕrosŭ alergă din tóte părțile pentru a lua parte la sĕrbătorirea sânțirei crucei din cestiune. Diua de 24 Octomvre a fostŭ pentru poporulŭ din părțile acestea o adevĕrată sĕrbătore română-bisericéscă. Adunarea fŭ imposantă, ca la 3000 de ómenĭ erau adunațĭ, Slujba s'a oficiatŭ de 12 preoțĭ și pe lângă ei a oficiatŭ ca lectorŭ tênĕrulŭ teologŭ absolutŭ, d. Ioanŭ Peteanu. Predica ocasională rostită de d-lŭ preotŭ din Aschileulŭ mare, Artemiu Codarcea, fŭ fórte cu efectŭ. Era drăgăstosŭ de a vedé pe la tóte casele țĕranilorŭ românĭ din Dergea câte 8 și câte 10 confrațĭ din alte comune, discutândŭ și petrecêndu-și frățește la olaltă, ér la mésa d lui protopopŭ Hațeganŭ petreceau în veseliă vre-o 80 de persóne din clasa inteligentă. S'au rostitŭ și toaste frumóse întru sănĕtatea monarchului, a metropolitului din Blașiu, a protopopului ș. a. Vrednică de amintitŭ este și petrecerea cu jocŭ, care a fostŭ fórte vială și cu ea s'a încheiatŭ plăcuta festivitate.

Ultime sciri.

Sofia, 3 Noemvre. — Deputatulŭ zancovistŭ Semidov a avutŭ o întrevedere cu Stambulov în Têrnova. Acesta a declaratŭ, că deși atitudinea lui Zankov nu e patriotică, cu tóte astea e gata a-lŭ lua la guvernŭ. Semidov telegrafiă lui Zankov, care rĕspunse că'și pune serviciile la dispositiune, décă regenții și miniștri actualĭ vorŭ demisiona.

Tîrnova, 3 Noemvre. Compromisulŭ propusŭ de partida lui Zankov, d'a ajunge șefulŭ ei la guvernŭ, a suferitŭ înfrângere din causa opunerii membrilorŭ Sobraniei, deórece Zankov nu se bucură de simpatii în țĕră și întrarea sa în regență ar putea provoca mare încurcătură.

Londra, 3 Noemvre. *Kaulbars a recomandatŭ în raportulŭ sĕu cătră Țarulŭ ocuparea Bulgariei ca singura mĕsură, care ar putea restabili influința rusă în țĕră. Țarulŭ a aprobatŭ aceste vederĭ.*

Berlinŭ, 3 Noemvre. Scirea, că puterile ar fi sfătuitŭ regența Bulgariei sĕ se supună, se desminte cu hotărîre. Rusia va încerca sĕ'și ajungă scopulŭ printr'o lovitură de statŭ a lui Zankov și Karavelov. „Nordd. Allg. Ztg.“ tace adĭ cu totulŭ despre Bulgaria și de sigurŭ nu fără intențiune.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 4 Noemvre. — Delegațiunea ungară a alesŭ presĕdinte pe Ludovic Tisza, vicepresĕdinte pe cardinalulŭ Haynald. Presĕdintele schiță într'unŭ lungŭ discursŭ problema delegațiunei, comunicà că Maiestatea Sa va primi delegațiunea Sâmbătă la amédĭ. După acésta s'a presentatŭ proiectele comune. Delegațiunea austriacă a alesŭ pe Smolka presĕdinte, pe abatele Hauswirth vicepresĕdinte.

CLUȘIU, 4 Noemvre. — In afacerea duelului dintre vicespanulŭ Gyarmathy și deputatulŭ contele Grigore Bethlen, au fostŭ condamnațĭ Gyarmathy la 8 dile și Bethlen la 24 óre arestŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 21 Noemvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	103.50	Bonurĭ croato-slavone	105.—
Rentă de hârtiă 5%	92.70	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.40	Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.70	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	124.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —	Renta de hârtiă austriacă	83.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 75	Renta de arg. austr.	85 —
Bonurĭ rurale ungare	105.20	Renta de aurŭ austr.	114 20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.80	Losurile din 1860	138 75
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 70	Acțiunile băncei austro-ungare	870—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.70	Act. băncei de creditŭ ung.	293.75
Bonurĭ rurale transilvane	104.75	Act. băncei de creditŭ austr.	283.70
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.90
		Napoleon-d'orĭ	9.86
		Mărcĭ 100 imp. germ.	61.20
		Londra 10 Livres sterlinge	124.90

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 20 Octomvre st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	91—	92—
Renta rom. amort. (5%)	94—	95—
» convert. (6%)	88—	89—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36 —
Credit fonc. rural (7%)	103—	104—
» " " (5%)	87—	88—
» » urban (7%)	101—	101½
» » » (6%)	92—	93—
» » » (5%)	84—	84½
Banca națională a României 500 Lei	10—	1020
Ac. de asig. Dacia-Rom.	264	266
« » » Națională	208	212
Aurŭ contra bilete de bancă	15.½	16.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.03—	2.04

Cursulu pieței Brașovŭ
din 5 Noemvre st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.40	Vênd.	8.44
Argint românesc	»	8.35	»	8.40
Napoleon-d'orĭ	»	9.83	»	9.86
Lire turcescĭ	»	11.20	»	11.25
Imperialĭ	»	10.10	»	10.20
Galbenĭ	»	5.89	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina»	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	117.—	»	118.-
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

DICȚIONARUL GERMANO-ROMÂN
de TEOCHAR ALEXI

à 1 fl. 50 cr. séu 3 lei 50 banĭ exempl. edițiunea autorisată, se află până astădĭ de vêndare la următórele librării:

Brașovŭ: Tipografia Alexi, D. Nicolae I. Ciurcu, H. Zeidner, A. Altstädter.
Bucuresci: D. D. Sotschek &. Comp., E. Graeve & Comp., Ig. Haiman, R. Watzina. (A. Cerny.)
Budapesta: D. Gustav Grimm, strada Hatvan, D. Sig. Robicsek strada corónei.
Blașiu: Libraria archidiecesană, Tipografia semin.
Câmpulungŭ (Bucov.): D. Gabriel Storfer.
Craiova: D. H. Zamitca.
Cernăuți: D. Romuald Schally, D. H. Pardini librăria Universității.
Clușiŭ: D. Iohann Stein.
Făgărasiŭ: D. D. Brüder Thierfeld.
Iași: D. O. Hildebrandt, Frații Șaraga.
Lugoșiŭ: D. Adolf Auspitz.
Năsĕudŭ: Librăria Concordia.
Oravicza: D. I. E. Tieranu.
Orșova: D. C. Böhme.
Radautz: D. Iacob Niderhofer.
Sibiiŭ: D. W. Krafft, D. A. Schmidicke.
Timișóra: Librăria Polatsek.
Viena: D. D. Mayer & Comp. Singerstrasse 7. D. Wilhelm Frick librăria Curții, D. D. Gerold &. Comp. D. Georg Szelinski librăria Universității.

A sĕ cere exemplare din a opta séu a noua miiă.

Brașovŭ, 9 (21) Iuliu 1886.

Tipografia ALEXI.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.50	—	—
Predealŭ (	—	9.32	—	—
(Timișŭ	—	9.56	—	—
(	—	10 29	—	—
Brașovŭ (	7.47	—	4.16	—
Feldióra	8 24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
(	11.29	—	9.19	—
Sighișóra (	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 / 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2 18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2 48	—
Uióra	3.08	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.54	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
(	5.30	—	5 56	—
Clușiu (	—	6 03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8 36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	—	3.54
(	—	9.13	—	4.05
Oradia-mare (	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
(	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.5,	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	—
(	—	10.28	5.26	6.43	—
Clușiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
(	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea)	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3.49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
(	9 21	—	—	—	9.15
Brașovŭ (	—	5.45	—	—	—
Timișŭ	—	6.22	—	—	—
(	—	6.47	—	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	—
Bucurescĭ	—	11.45	—	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.59	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10.27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
(	8 42	—	4 52
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
(	11.20	12.41	—
Szolnok (	4 10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovațŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.8	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	o.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3 05	—	6.41
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Hațegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1 53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.